

1. Hoe begin je?

Hoe begin je? Een beginnetje maken, daar was ik gisteren mee aan het worstelen voor deze preek. Ik zit dan een hele tijd naar mijn scherm te staren, en ik zit maar te zoeken: 'Hoe begin ik?'

'De kunst van het beginnen.' Nou, dat is ook echt een kunst. Dat begint 's morgens al. De wekker gaat, je moet opstaan. Beginnen aan een nieuwe dag. Je kunt werk hebben dat je geweldig vindt, en tóch na de vakantie weer moeite hebben om op gang te komen. Je kunt enthousiast zijn om iets te maken, om kleding te naaien of om een fotoboek samen te stellen, en zitten te piekeren hoe je nou eens moet beginnen.

Op het gebied van geloof geldt het precies eender. Beginnen...

bijvoorbeeld beginnen met bidden. Ik weet niet hoe het bij u is, maar bij mij is dat voortdurend een strijd. Want ja, je kunt ook eerst even de krant lezen, eerst even je mail checken, eerst een bakkie thee of koffie, enzovoorts. En voordat je het weet, heb je geen tijd meer om te bidden. Hetzelfde geldt voor bijbellezen. Of naar de kerk gaan. Ik kom regelmatig mensen tegen die best naar de kerk willen komen, maar ja... maak daar nou maar eens een begin mee in je leven. Dat betekent dat je het ritme van je zondag moet omgooien, je moet misschien vroeger opstaan, of zoals nu 's middags eruit breken. Beginnen valt niet mee!

2. Meteen beginnen? Wel of niet?

Wat zegt de Bijbel daar nu over? We hebben drie stukjes gelezen, en de eerste twee stukjes daarvan gaan over het volgen van Jezus. Het gaat over het begin: beginnen met Jezus te dienen. Beginnen met Hem op weg te gaan. Hoe doe je dat?

Nu wordt het spannend, want zo op het eerste gezicht spreken die twee stukjes elkaar tegen. In het eerste stukje roept Jezus een paar mensen, en als ze zeggen: 'Ja, maar ik wil eerst nog dit of eerst nog dat...', dan zegt Jezus: 'Nú komen, meteen! Laat alles uit je handen vallen en maak nú een begin!'

In het tweede stukje zegt Jezus: 'Je moet niet zomaar beginnen met het volgen van Mij. Denk er eerst goed over na. Bereken de kosten. Je gaat toch ook niet zomaar een toren bouwen? Je begint toch niet voordat je een goede begroting hebt?' Dus dit lijkt wel in tegenspraak met elkaar: in het eerste stukje is de boodschap: 'Je moet meteen Jezus gaan volgen. Meteen beginnen!' In het tweede stukje is de boodschap: 'Níét meteen beginnen. Bezint eer ge begint.'

Wat is nou goed?

3. Wat is je prioriteit? Waarvoor roept God je?

Nou, laten we die stukjes nog eens even wat beter gaan bekijken. In het eerste stukje, uit Lukas 9, gaat het over de reis van Jezus naar Jeruzalem. Hij gaat daar naartoe met een heel duidelijk doel: in Jeruzalem zal Hij Zijn leven gaan opofferen. Hij zal aan het kruis geslagen worden, Hij zal Zichzelf geven, om zo de straf te dragen voor de zonden van ons als mensen. Hij zal Zichzelf opofferen voor anderen, voor mensen zoals wij! Uit onszelf zullen wij nóóit

in de buurt van God kunnen komen, want God is zó volmaakt, ook al zijn we brave beste burgers, we zijn altijd onvolkomen, bevlekt met zonde en schuld. En nu is Jezus op weg naar Jeruzalem om daar onze zonden op Zijn schouders te nemen en daarvoor de straf van God te dragen. Op die manier maakt Hij ons vrij! Hij geeft ons eeuwig leven, zodat we wel degelijk in Gods nabijheid

kunnen komen. Dáár is Jezus mee bezig! Dat is de reis waaraan Hij begonnen is. Van deze reishangt álles af! De eeuwige bestemming van mensen: in de nabijheid van God, in Zijn hemelse heerlijkheid, óf in de buitenste duisternis, ver bij God vandaan. Deze reis van Jezus naar Jeruzalem is van wereldomspannende betekenis! Ook voor ons trouwens, voor u en jou en mij. Jezus is de Redder, Hij is die weg gegaan óók voor ons!

En nu komt Jezus onder weg mensen tegen, die overwegen om met Hem mee te gaan. Om bij Hem te zijn in deze dagen van wereldhistorisch belang. Maar de vraag is: die mensen die overwegen om Jezus te volgen, beseffen die eigenlijk wel wie Jezus is? En wat hier aan de hand is?

De eerste zegt: 'Ik wil u volgen, waarheen U ook gaat.' En dan zegt Jezus: 'Heb je wel voor ogen, dat je dan al je veiligheid opgeeft? Je comfort? De vossen hebben holen en de vogels hebben nesten, maar de Mensenzoon kan Zijn hoofd nergens te ruste leggen.' Jezus weet wat Hem wacht: geen logeerkamer, maar een kruis, geen bed maar een graf.

Tegen iemand anders zegt Jezus: 'Volg mij!' En eigenlijk is die persoon heel positief. Hij zegt geen nee. Hij zegt alleen: 'Heer, sta me toe eerst terug te gaan en mijn vader te begraven.' Je zou zeggen: 'Natúúrlijk staat Jezus dat toe!'

Dat is toch logisch? Het is toch enorm ingrijpend als je vader is overleden? Maar Jezus geeft een vreemd antwoord: 'Laat de doden hun doden begraven, maar ga jij op weg om het Koninkrijk van God te verkondigen.'

Wat kan Jezus híér nu toch mee bedoelen? Dit lijkt toch keihard! Je vader begraven, dat gaat toch voor alles?!

'Toch niet,' zegt Jezus. Hoezo dan? Nou, stelt je voor dat je inderdaad meeloopt in de begrafenisstoet van je vader. En terwijl je over een dijk loopt, zie je onder aan de dijk een man in het water liggen. En die man, die spartelt, die kan duidelijk niet zwemmen. Hij hapt naar adem en roept: 'Help! Help!' Wat zou je dan doen? Zou je dan denken: 'Ik ben nu bezig met de begrafenis van ijn vader.' Of zou je de dijk af rennen en met je nette pak aan het water in springen om die ander te redden? Het zou toch vreselijk zijn als al die mensen daar op die dijk in die stoet een man zagen verdrinken, en dat niemand wat zou doen...

Voelt u aan wat Jezus hier bedoelt? Natúúrlijk zegt Jezus niet dat het onbelangrijk is om je vader te begraven! Natúúrlijk is dat wél belangrijk! Maar er is iets wat zelfs nog véél belangrijker is dan dat! De verkondiging van het Evangelie is zélf s nog belangrijker dan het begraven van je vader. Want hier staan mensenlevens op het spel! Jezus is gekomen om mensen te redden! En als dat je koud laat, het redden van mensen, als je net zoals de mensen op die dijk gewoon doorloopt, terwijl er beneden iemand ligt te verdrinken, dan ben je als het ware van binnen dood. Dat is wat Jezus zegt: 'Laat de doden hun doden begraven, maar ga jij op weg om het Koninkrijk van God te verkondigen.'

In dit stukje gaat het dus om prioriteiten. Iemand anders zegt tegen Jezus: 'Ik zal U volgen, Heer, maar sta me toe dat ik eerst afscheid neem van mijn huisgenoten.' Weer dat woordje 'eerst'. Als het gaat over de kunst van het beginnen, dan is dat woordje 'eerst' vaak een valkuil. 'Ja, ik wil wel bidden, maar éérsst nog even...'

'Ja, ik wil je echt wel helpen, maar éérsst moet ik nog...'
'Laat mij éérsst afscheid nemen van mijn huisgenoten.' Wat zegt Jezus daarover? 'Wie de hand aan de ploeg slaat en achterom blijft kijken, is niet geschikt voor het Koninkrijk van God.' Als je vóóruit moet ploegen, en je kijkt achteruit, dan wordt het niks. Dan krijg je rare, kromme voren in de akker.

In dit stukje draait het dus om prioriteiten. Pas als je helder voor ogen hebt wat écht het meest belangrijk is, dan kun je vastberaden een begin maken. Dan krijg je helder voor ogen: 'Dit moet ik doen! Dit is mijn roeping op dit moment.' Wat is Gods roeping voor u, voor jou, voor mij? Dat is de vraag waar het om draait. Wat is echt belangrijk? Wat telt werkelijk in de ogen van God?

Wat mij persoonlijk helpt is om vooruit te denken aan de ontmoeting met God. Ooit zal ik Hem ontmoeten, als ik gestorven ben, of als Jezus terugkomt. Dan moet ik verantwoording afleggen. En hoe kijk ik dan terug op wat ik hier heb gedaan? Als je op die manier kijkt naar je leven hier en nu, dan krijg je helder voor ogen wat onbenullig is, onnodig, verspilling van tijd, geld en energie, en wat werkelijk belangrijk is, waardevol. Prioriteiten! Als je die helder hebt, dan ga je vanzelf beginnen aan datgene waar God je toe roept op dat moment. Dat kan zijn: opstaan, bidden, uit de Bijbel lezen. Dat kan ook zijn: voor je kinderen zorgen, als je die hebt, of voor je ouders zorgen, naar je werk gaan, doen wat jouw roeping is.

4. Overzie je de gevolgen?

Dat is het eerste stukje. En hoe zit het dan met het tweede stukje? Eigenlijk is dat een heel belangrijke aanvulling. In dat tweede stukje zegt Jezus: 'Als je dan voor ogen hebt dat je Mij wilt volgen, besef dan wel dat dat je álles kan kosten. Echt alles!' Het kan je je familie kosten, die het maar belachelijk vinden dat je christen wordt. Moslims die christen worden, worden heel vaak uitgestoten uit hun familie. Ze verliezen hun erfenis, noem maar op. Jezus zegt: 'Het kan je zelfs je eigen leven kosten! Dus: zet het maar op een rijtje. Bereken de kosten. En als je dat gedaan hebt, en je wilt Mij nog steeds volgen, doe dat dan!'

Dus Jezus zegt hier niet: 'Nou, stel dat begin maar uit. Ga eerst maar wat anders doen.' Nee, ook hier onderstreept Hij dat het volgen van Hem zó belangrijk is, dat je hele leven op het spel staat. En pas als je dat goed beseft, als je de consequenties overziet, en je maakt bewust de keuze om Jezus tóch te volgen, dan kun je beginnen. En dan begin je ook met overtuiging.

Dus wat is de conclusie uit deze stukjes? Hoe begin je? Jezus zegt: 'Als je Mij wilt volgen, dan maak je alleen een goed begin als je (1) je prioriteiten helder hebt, en (2) de consequenties overziet.' Je zou kunnen zeggen: het draait hier om bewustwording. Als je over deze dingen duidelijkheid hebt, dan leef je bewust. Dan voorkóm je, dat de tijd je maar door de vingers glijpt en dat je denkt: 'Waar ben ik nou eigenlijk mee bezig? Ik heb de hele dag niks uitgevoerd! En toch was ik de hele dag bezig!' Of je denkt: 'Waar zijn al die jaren gebleven? Waar heb ik me nou eigenlijk druk om gemaakt? Om niks!' Jezus zegt: 'Weet waartoe God je roept, en weet ook wat daarvan de gevolgen zijn. Leef in het licht van God! Dan weet je wat je

moet doen, en begin je aan de goede dingen.'

Een voorbeeld, misschien kent u het wel: een beroemd violiste gaf een keer een interview. De journalist vroeg: 'Hoe bent u toch zó goed geworden in dat vioolspel? Oefent u veel? Wat is uw geheim?'

'Nou', zei de violiste, 'mijn geheim, dat is: geplande verwaarlozing. Eerder in mijn loopbaan lukte het eigenlijk niet zo goed. Maar hoe kwam dat? 's Morgens, als ik opstond, dan dacht ik: "Ik moet wel viool gaan spelen, maar ik ga eerst mijn haar doen, en dan nog eerste even het huis zuigen, en dan nog even een boodschap doen, en dán ga ik spelen." Maar van het één kwam het ander, en van dat vioolspelen kwam niets meer terecht! Toen heb ik mijn patroon hélemaal omgegooid. Na het opstaan éérsst viool spelen. Zeker twee uur lang. En daarna ga ik dan mijn haar doen, en in huis werken, en al die andere dingen. Ik ging beseffen wat voor mij het belangrijkste was, ik ging dáármee beginnen en al die andere dingen, die heb ik gepland verwaarloosd. En wat bleek? In de praktijk kwamen die andere dingen toch ook nog wel voor elkaar. Maar het geheim zat 'm in het beginnen!'

De kunst van het beginnen. Beginnen met de juiste dingen, omdat je weet waat daarvan de waarde is, en wat de gevolgen zijn. Dat is het! En het allerbelangrijkste in ons leven, dat is ook voor ieder van ons: Jezus volgen. Hem dienen. Ons toevertrouwen aan Hem. In de navolging van Jezus wordt het steeds duidelijker, wat Hij van ons vraagt, en ook wat Hij níét van ons vraagt. Wat we óp ons moeten nemen, en wat we néér mogen leggen, wat we moeten loslaten. Hij scherpt onze blik, en zo leert Hij ons te beginnen waar we moeten beginnen.

5. Voordat wij beginnen, is God al begonnen!

En toch... zélfs al weet je dat allemaal, dan nog kan het moeilijk zijn. Een begin maken met het goede werk waar God je toe roept. En daarom hebben we ook dat derde stukje gelezen, Efeziërs 2: 8-10. Daarin staat een heel bijzondere zin: 'Want Hij heeft ons gemaakt tot wat wij nu zijn: in Christus Jezus geschapen om de weg te gaan van de goede daden die God heeft voorbereid.'

Als wij op weg gaan om goede daden te doen, dan dénken wij dat wij zelf daarmee moeten beginnen. Maar die daden zijn al door God Zelf voorbereid! Datgene wat wij doen, dat heeft God al klaarliggen. Wij hoeven er alleen nog maar in te gaan wandelen. Wij moeten het wel doen, maar God is ons al voor geweest. In Zijn gedachten is het al klaar!

God is ons al vooruit! Eigenlijk kennen we dat toch allemaal? Dingen waarvan wij zeggen: 'Dat kan geen toeval zijn!' Bijvoorbeeld: je gaat naar de winkel, en daar ontmoet je iemand, je krijgt een gesprek en dat gesprek, dat blijkt voor die ander een soort antwoord van God te zijn. Die ander had zitten bidden om duidelijkheid, en jij mag het goede werk doen dat God al had klaargemaakt.

En datzelfde, dat geldt ook voor de gewone dingen van het leven: je werk, de zorg die je geeft aan je kinderen, je familie, je burens, je ouders. Het geldt voor alles waarin je de weg van God gaat, achter Jezus aan. Wij denken, als mensen, dat wij moeten beginnen. Maar dat is helemaal niet waar! God is ons al voor geweest. Hij is al begonnen. En wij hoeven alleen maar te wandelen in de goede daden die Hij heeft voorbereid. Want die goede daden, die hebben voor ons prioriteit. Die hebben belangrijke gevolgen. De daden die God Zelf heeft voorbereid. Voordat wij beginnen, is God al begonnen. Wie dat ontdekt, heeft het geleerd: de kunst van het beginnen. Amen.